

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Respondetur argumentis Adversariorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Præterea talis potentia esset simul finita, & infinita: finita quidem, utpote identificata cum entitate cuiuslibet rei creatæ, quæ finita est: infinita verò, quia esset productiva cuiuscunque rei producibilis, quæ est infinita, saltem in potentia; nam dato quocumque effectu producto, potest perfectior, & perfectior in infinitum produci.

31. Probatur tertio conclusio & magis impugnatur hæc potentia obedientialis, ex pluribus absurdis, & inconvenientibus quæ ex illa sequuntur. In primis enim si detur in natura vis quædam initialis, immediatè productiva effectuum supernaturalium, sequitur quòd in natura dentur initialia gratiæ, & semina quedam rerum supernaturalium: quod est error Cassiani, & aliorum Semipelagianorum, ut videri potest in collatione 13. Abbaris Cheremonis.

Secundo, Si detur hæc potentia obedientialis, frustra ponuntur in homine habitus supernaturales infusi, ad eliciendos actus fidei, spei, & charitatis. Frustra ponitur in Sacerdote character ad consecrandum Corpus Christi, vel ad absolvendum à peccatis. Inutile etiam erit lumen gloriæ in beatis ad videndum Deum: Sed hæc omnia sunt absurda, ut constat: Ergo &c. Sequela probatur; frustra fit per plura quod potest fieri per pauciora: Sed per solam potentiam obedientialem, & concursum Dei supernaturalem, homo potest hæc omnia præstare, & illos actus elicere, ut docent Adversarij: Ergo superfluum erit ponere in iustis habitus infusos, characterem in Sacerdote, & lumen gloriæ in Beatis.

Neque dici potest, hæc requiri ad actus illos connaturaliter eliciendos; cum enim hæc potentia obedientialis sit intrinseca cuiuslibet rei naturali, imò & illi naturaliter congenita, ut dicunt Adversarij: supposito quòd illa detur, homo magis connaturaliter, illà mediante eliceret actus supernaturales, quàm mediantibus formis, & habitibus ordinis supernaturalis à Deo infusis, & illi superadditis.

Tertio, Illa potentia obedientialis tollit necessitatem gratiæ sufficientis, & multum favet Jansenio, & ejus sectatoribus: gratia enim sufficiens solum admittitur à Theologis, ut reddat voluntatem proximè & completè potentem ad eliciendos actus supernaturales, pro eo tempore, & loco quò tenetur observare præcepta supernaturalia: Si ergo per solam potentiam obedientialem, & concursum simultaneum, possit voluntas reddi proximè & completè potens ad illos eliciendos, quare opus erit gratiæ sufficiente, & auxilio transeunte?

Quarto, In Concilio Tridentino sess. 6. can. 3. definitur hominem indigere gratiâ præveniente in ordine ad actus supernaturales: At si homo habeat virtutem agendi proximam, & productivam actuum supernaturalium, non est cur talis gratia præveniens desideretur in potentiis elicitivis eorum; sufficere enim sola gratia concomitans, seu concursus simultaneus ordinis supernaturalis, qui talem virtutem, & potentiam compleat: Ergo hæc potentia obedientialis, cum necessitate gratiæ prævenientis, & cum definitione Tridentini coherere nequit.

Denique, Per hanc potentiam obedientialem destruitur etiam gratia coefficientiæ: illa enim non potest esse gratia, si alicui potentia entitativè naturali sit connaturaliter debita; de

A ratione enim gratiæ est quòd gratis detur, & sine ullo debito: Atqui gratia illa coefficientiæ, seu concursus simultaneus ordinis supernaturalis, erit connaturaliter debitus tali potentia obedientiali, quæ, ut docent Adversarij, est naturalis entitativè, & quantum ad substantiam: Ergo non poterit dici gratia. Major patet, Minor probatur. Omni virtuti activæ, quæ connaturaliter & ab intrinseco inest alicui rei, titulò connaturalitatis debetur concursus proportionatus actui quem respicit: verbi gratiâ virtuti illuminativæ Solis, & calefactivæ ignis, concursus ad illuminandum & calefaciendum: unde quando Deus illum denegavit igni, ad comburendum tres pueros in fornace Babylonica existentes, talis denegatio fuit miraculosa, & præter cursum, & leges ordinarias divinæ providentiæ: Sed actus quem respicit, & ad quem ordinatur potentia obedientialis, est supernaturalis; cum juxta Adversarios, illa sit immediatè, & proximè productiva actuum, & effectuum supernaturalium: Ergo illi connaturaliter debetur gratia coefficientiæ, & concursus supernaturalis ad actus supernaturales eliciendos. Ex quibus constat, hanc potentiam obedientialem, totum ordinem gratiæ destruere, & virus erroris Pelagiani, aliquò modo continere.

§. III.

Respondetur argumentis Adversariorum.

Objicies primò: D. Thomas in 4. dist. 49. quæst. 2. art. 7. sic ait: *Potest miraculosè fieri, quòd divinâ virtute, aliquis intellectus creatus non habens nisi dispositiones viæ, elevetur ad videndum Deum per essentiam*: Ergo cum lumen gloriæ non pertineat ad dispositiones viæ, sed patriæ, potest sine illo intellectus creatus elevari ad videndum Deum.

Respondeo D. Thomam solum intendere, quòd intellectus creatus potest elevari ad videndum Deum, per lumen gloriæ, per modum auxilij, & dispositionis transeuntis communicatum; illud enim non ponit hominem extra statum viæ, ut patet in Moysè, & D. Paulo. Unde idem S. Doctor 2. 2. quæst. 175. art. 3. ad 2. docet quòd lumen gloriæ dupliciter participari potest: *Vno modo per modum formæ permanentis, & sic Beatos facit Sanctos in patria: alio modo per modum cujusdam passionis transeuntis (sicut dicitur de lumine Prophetiæ) & hoc modo illud fuit in Paulo, quando raptus fuit*. Ex quo intelliges alium locum ejusdem S. Doctoris, quæst. 10. de verit. art. 11. sic dicentis: *Sicut Petrum fecit Deus, sine eo quòd ei dotem agilitatis tribuerit, super aquas ambulare; ita potest mentem ad hoc perducere, ut divina essentia uniatur in statu viæ, modo illo quo sibi unitur in patria, sine hoc quòd à lumine gloriæ perfundatur*. Ibi enim loquitur de lumine gloriæ, per modum habitus communicato, sine quo homo in statu viæ constitutus, potest reddi potens ad videndum Deum, per lumen gloriæ datum per modum auxilij, & dispositionis transeuntis.

Objiciunt secundo Adversarij, ad probandum dari in rebus creatis potentiam obedientialem, proximè & immediate activam, & productivam actuum supernaturalium, plures auctoritates Scripturæ, & Sanctorum Patrum, in quibus dicitur, omnes creaturas esse Deo subjectas, illi-

que obediētes, ut in eis, vel de eis faciat quidquid ipse voluerit: Nam Sapien. 19. post enumeratos mirabiles effectus ignis & aque, ad impetium Dei, ut inquit Scriptura, exercitos, Sapiens totam refundit horum miraculorum rationem; in obedientiam creaturarum, his verbis: *Omnia enim creatura ad suum genus ab initio referabatur, deserviens tuis praeceptis*: quasi dicat, sola ratio ex parte creaturarum productionis huiusmodi effectuum, & miraculorum, est obedientia creaturarum. Item Augustinus de Genesi ad litteram cap. 17. dicit quod *Deus habet virtutem ut possit facere quod sterilis pariat, & arbor arida floreat*. Et D. Thomas in 4. dist. 8. quest. 2. art. 3. ad 4. sic ait: *Sicut creatura inest potentia obedientiae, ut in ea fiat quidquid creator disposuerit, ita etiam ut ea mediante fiat, quod est ratio instrumenti*. Quibus verbis sanctus Doctor videtur admittere, non solum potentiam obedientialem passivam, ad recipiendum quidquid Deus voluerit, sed etiam activam, ad cooperandum illi in omnibus que voluerit.

34. Respondeo haec & similia Scripturae, & SS. Patrum testimonia, significare tantum, quod Deus possit facere in creaturis quidquid voluerit, & quod possit eas assumere ut instrumenta, ad producendos omnes effectus qui non implicent contradictionem. Sed Scriptura & Sancti Patres non dicunt, quod hoc possit fieri absque eo quod Deus eleveret creaturas ad agendum, per aliquam virtutem ipsis superadditam; de quo solum est difficultas, & controversia. Unde illa testimonia solum probant, dari in creaturis potentiam obedientialem mediate & remote productivam effectuum supernaturalium; quatenus mediante virtute a Deo ipsis impressa, elevari possunt ad illos producendos. Ex quo etiam facile intelligitur locus D. Thomae ex 4. sent. de sumptus: ibi enim solum intendit, in qualibet creatura esse potentiam obedientialem passivam, ad recipiendam virtutem a Deo, per quam instrumentaliter illi cooperetur ad effectus supernaturales & miraculosos, non vero quod sit in creatura potentia obedientialis proxime activa, & quae nullam requirat virtutem superadditam, sed solum concursum Dei simultaneum, ut contendunt Adversarij.

35. Obijciunt tertio quidam recentiores: Datur in Deo perfectissimum & absolutissimum dominium in omnes creaturas, & in ipsis creaturis perfectissima subjectio ad illi obediendum: Ergo datur etiam in creaturis potentia obedientialis activa, ad efficiendum omne id quod Deus voluerit. Consequentia probatur, sublata enim tali potentia obedientiali, non potest subsistere perfectissimum illud Dei dominium in creaturas, nec perfecta subjectio creaturarum ad Deum.

Confirmatur: Dominium Dei, & subjectio creaturae, tanta esse debet, ut non possit major excogitari: At si non daretur potentia obedientialis activa in omnibus creaturis, excogitari posset perfectius dominium in Deo, & major subjectio in creaturis: ea scilicet, qua Deus illis tanquam instrumentis immediate uteretur, ad quodcumque faciendum, quod non implicaret contradictionem: Ergo talis potentia obedientialis admittenda est.

36. Ad objectionem, concessio Antecedente, di-

A stinguo Consequens. Ergo datur in creaturis potentia obedientialis, proxime & immediate activa, nego: mediate & remote, concedo. Sensus distinctionis est, ex perfecto dominio quod Deus habet in creaturas, & ex perfecta subiectione creaturarum ad Deum, non posse colligi, quod in creaturis datur potentia ad cooperandum Deo immediate, & sine additione alicujus virtutis, ad effectus supernaturales & miraculosos: hoc enim implicat contradictionem, ut supra ostendimus: Sed solum mediate, & cum additione alicujus virtutis supernaturalis a Deo receptae. Ex quo patet responsio ad confirmationem, dicendum est enim in Deo debere quidem admitti dominium perfectissimum, & in creaturis perfectissimam subiectionem, quae tamen non implicent contradictionem: implicat autem quod aliqua creatura operetur, & producat effectus supernaturales, sine aliqua virtute supernaturali eis superaddita, ut supra ostensum est. Sicut ergo ille inepte argueret, qui ex absoluto, & perfecto domino quod Deus habet in omnes creaturas, vellet probare, Deum posse facere, quod creatura ageret sine actione, quod homo intelligeret sine intellectu, aut viveret sine anima; quia haec omnia involvunt contradictionem: ita similiter cum non minus repugnet creaturam agere sine virtute propria, vel superaddita, quam sine actione, non minus ineptum, ac futile est argumentum, quod ex supremo, & absolutissimo dominio Dei in creaturas, recentiores illi probare contendunt, eas posse elevari a Deo, ad actus supernaturales, & miraculosos, sine impressione alicujus virtutis, & sine mutatione intrinseca illarum, per solum adjunctionem concursus simultanei.

Obijcies ultimò: Si intellectus creatus non habeat ex se virtutem saltem partialem & incompletam ad videndum Deum, non influet activè in visionem beatam, sed se habebit merè passivè ad illam; sicut se habet aqua recipiendo calorem ab igne productum: Consequens est falsum, ut constat ex infra dicendis: Ergo & antecedens.

D Respondeo negando sequelam Majoris, licet enim lumen gloriae in visione beata sit tota vis proxima agendi, non sequitur tamen intellectum creatum merè passivè se habere ad illam, sicut aqua ad calefactionem: cujus rei multiplex ratio & differentia assignari potest. Prima est, quia calor in aqua nullam supponit virtutem etiam radicalem ad calefaciendum, sed potius ad oppositum, nempe ad frigefaciendum; lumen verò gloriae supponit in intellectu creato virtutem radicalem, & remotam ad videndum Deum. Secunda, quia calor non perficit virtutem aquae intra objectum ejus adaequatum, sicut lumen gloriae perficit intellectum. Tertia, quia calor respectu aquae est tanquam principium omnino extrinsecum, & contrarium ejus naturae, unde violenter ab illo movetur: at verò formae supernaturales sunt a Deo, qui respectu animae nostrae non comparatur ut principium omnino extrinsecum, sed quodammodo intrinsecum & conaturale, quod ipsi illabitur, & cui subordinatur anima; tanquam principio poterit, & suaviter moventi. De quo vide Alvarem disp. 64. de auxili. & lib. 3. respons. cap. 2.